

શ્રીસોમનાથસંસ્કૃતયુનિવર્સિટી, વેરાવલમ્
સત્રાન્તપરીક્ષા - માર્ચ/એપ્રિલ - ૨૦૨૦

કક્ષા- શાસ્ત્રી-૩	પ્રશ્નપત્રમ્ -૩	ગુણા: - ૭૦
વિષય: - અર્થશાસ્ત્ર (Eco)	સત્રમ્- ૬ (OLD)	સમય:- ૦૮-૦૦ થી ૧૧-૦૦
દિનાંક: - ૨૮/૦૩/૨૦૨૦	સન્દર્ભગ્રન્થ: - ભારતીય અર્થતંત્રની કેટલીક આર્થિક સમસ્યાઓ	

- પ્રશ્ન-૧ ગરીબીનો અર્થ આપો, ગરીબીનાં મુખ્ય કારણોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
તફાવત સ્પષ્ટ કરો : સાપેક્ષ ગરીબી અને નિરપેક્ષ ગરીબી.
- પ્રશ્ન-૨ બેકારીનો અર્થ સ્પષ્ટ કરો અને ભારતમાં પ્રવર્તમાન બેકારીના પ્રકારો જણાવો . ૧૪
અથવા
“ભારતમાં બેકારીનું સ્વરૂપ ગંભીર પ્રકારનું છે.” ચર્ચા કરો
- પ્રશ્ન-૩ ભારતમાં ગરીબી દૂર કરવા સરકારી નીતિની સમજૂતિ આપો ૧૪
અથવા
બેકારીની સમગ્ર દ્રષ્ટિએ અર્થતંત્ર પર પડતી માઠી અસરોનો ખ્યાલ આપો
- પ્રશ્ન-૪ ભારતમાં કાળા નાણાંના ઉદ્ભવ માટેના કારણોની ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
ભારતમાં કાળાનાણાંની અસરો તપાસો.
- પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનોંધ લખો :- (કોઈ પણ બે) ૧૪
(૧) પ્રચલ્ન બેકારી
(૨) ગરીબી રેખા
(૩) કાળાનાણાં નાબુદી માટે લેવાયેલ પગલાં.
(૪) ગરીબીનું આધુનિક અર્થઘટન

प्रश्न-१ गरीबी का अर्थ दीजिए , गरीबी के मुख्य कारणों की चर्चा कीजिए ।

१४

अथवा

भेद स्पष्ट करे – सापेक्ष गरीबी एवं निरपेक्ष गरीबी

प्रश्न-२ बेरोजगारी का अर्थ स्पष्ट कीजिए, एवं भारतमें प्रवर्तमान बेरोजगारी के भेद बताईए

१४

अथवा

“भारत में बेरोजगारी का स्वरूप गंभीर प्रकारका है” स्पष्ट कीजिए ।

प्रश्न-३ भारत में गरीबी दूर करने के लिए सरकारी नीति का स्पष्टीकरण कीजिए ।

१४

अथवा

बेरोजगारी की समग्र द्रष्टिसे अर्थतंत्र पर होनेवाले गलत असर का वर्णन कीजिए

प्रश्न-४ भारतमें कालाधन के उद्भव के कारण स्पष्ट कीजिए ।

१४

अथवा

भारतमें कालेधन से होने वाले दुष्परीणाम स्पष्ट करे ।

प्रश्न-५ टिप्पणीयाँ लिखिए (किन्ही दो)

१४

(१) प्रच्छन्न बेरोजगारी ।

(२) गरीबी रेखा ।

(३) कालाधन की नाबूदी के लिए उठाये गए कदम ।

(४) गरीबी का आधुनिक अर्थघटन